

Austatud lugeja!

Taas kord on ülikooli lõpetanud hulk noori juriste ja taas kord on Juridica leheveerud just nende päralt. Seda numbrit tehes võime igal aastal tõdeda, et värskete kolleegide artiklid on väga head, ja seda üllatavam on, et järgmisel aastal õnnestub uutel vastdiplomeeritud noortel veelgi sisukamaid ja huvitavamaid artikleid kirjutada! Seda öeldes ei taha ma teha pai, ei ütle „väike, aga tubli“, vaid avaldan heameelt, et lugejani on õnnestunud tuua järjekordne sisutihe Juridica number, mida iseloomustab eelnevatest bakalaureuste numbri- test suurem Eesti-kesksus ja rõhuasetus praktilistele küsimustele.

Mõneti on see Eesti-kesksus üllatav olukorras, kus seisame 14. septembril toimuva euroreferendumi lävel. Vaid üks selle numbriga artikkel käsitleb Euroopa Liitu, täpsemalt selle õigusloome küsimusi ja komiteede süsteemi. Kas kõik ülejäänud on selle tähtsa otsuse tegemise eelõhtul selge? Vaevalt. Ehkki Euroopa Liidust on viimastel aastatel nii Juridicas kui ka mujal kirjutatud väga palju, on euroliit kui terviksüsteem siiski jätkuvalt väga raskesti hoomatav, liiatigi veel nüüd, kus Euroopa Liit on ise asunud oluliste muutuste teele. Seega isegi juhul, kui suudame leida aja ja tutvuda kõigi eesti keeles avaldatud materjalidega Euroopa Liidust, ei ole kuigi tõenäoline jõuda staadiumisse, kus saame rääkida informeeritud arvamusest või informeeritud nõusolekust, kui kasutada meditsiini- õiguse terminoloogiat.

Samas võib küsida, kas informeeritud nõusoleku kontseptsioon saab kunagi tõeliselt realiseeruda? Meditsiiniõiguses seab selle võimalikkuse kahtluse alla patsiendi paratamatult puudulikud teadmised meditsiini valdkonnas. Lõppkokkuvõttes taandub kõik suuresti usaldamisele, sellele, kuivõrd veenvalt arst ravivajadust selgitab. Euroopa Liiduga ühinemise otsustamisel saab olema suuresti samamoodi. Hääletades 14. septembril Euroopa Liitu astumise poolt, avaldatakse usaldust nende inimeste vastu, kes on teatanud oma poolehoiust Euroopa Liidule, ja usaldamatust nende vastu, kes on asunud vastasleeri. Ja vastupidi. Ehk lühidalt: usu Euroopa Liitu, sest mina usun Euroopa Liitu. Ning valimiste ettevalmistajad on teadlikud tendentsist otsuseid just sel viisil langetada. Miks muidu võib päevalehtedest lugeda mitte niivõrd Euroopa Liidu kohta, kuivõrd seda, mida keegi prominent Euroopa Liidust arvab. Samas pole selline nn usaldushääletus midagi ebatavalist võrreldes näiteks Riigikogu ja omavalitsuste valimistega, kus valimisplatvormi tahetakse vaata avalikult reklaamiks tunnustada ja informeeritud valimisotsusest ei saagi rääkida.

Võiks küsida, et milleks siis üldse kogu see euroteavitamine. Eks ikka selleks, et need, kes ei taha muuta 14. septembrit usaldushääletuse päevaks, saaksid sel päeva anda oma võimalikult informeeritud arvamuse Euroopa Liiduga liitumise küsimuses. Ehkki 14. september on kohe-kohe käes, ei ole aeg informeeritud otsustuse tegemiseks veel möödas. Eesti ühiskonna jaoks on oluline, et enamik valijatest teeksid 14. septembril just sedalaadi otsustuse, olenemata sellest, kas nad hääletavad Euroopa Liitu astumise poolt või vastu. Sest kui nn usaldus- hääletusel tehtud valik osutub mingil põhjusel hiljem ebameeldivaks, siis on see ebameeldivus üldise usaldamatuse kõrval vaid üks väike probleem.

Katrin Prükk